

**Wyrok z dnia 29 stycznia 1997 r.
II UKN 69/96**

Podjęcie przez pracownika nowego zatrudnienia po rozwiązaniu z nim umowy o pracę z przyczyn leżących po stronie pracodawcy (art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw - Dz. U. z 1990 r., Nr 4, poz. 19 ze zm.) nie jest przesłanką, która pozbawia go prawa do wcześniejszej emerytury, jeżeli spełnia pozostałe przesłanki określone w § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 27).

Przewodniczący SSN: Andrzej Kijowski, Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Stefania Szymańska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 1997 r. sprawy z wniosku Krystyny Marianny K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w B. o emeryturę, na skutek kasacji organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku z dnia 10 października 1996 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 1996 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w B. z dnia 31 października 1996 r. i zaliczając wnioskodawczyni Krystynie K. do uprawnień emerytalnych okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 8 sierpnia 1961 r. do 15 września 1962 r., przyznał jej emeryturę od dnia 1 marca 1996 r., po ustaleniu następującego stanu faktycznego.

Wnioskodawczyni ubiegała się o przyznanie emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 27), powołując się na 35-letni okres zatrudnienia oraz fakt, że rozwiązanie z nią umowy o pracę z dniem 29 lutego 1996 r. nastąpiło z przyczyn leżących po stronie pracodawcy.

Organ rentowy nie uwzględnił wniosku po ustaleniu, że okres zatrudnienia ubiegającej się o świadczenie wynosi 34 lata 2 miesiące i 25 dni. Nie podlega zaliczeniu okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 8 sierpnia 1961 r. do 15 września 1962 r., gdyż w tym czasie wnioskodawczyni była zameldowana w B. Nadto, mimo rozwiązania stosunku pracy z dniem 29 lutego 1996 r. została ponownie zatrudniona przez tego samego pracodawcę od dnia 1 marca 1996 r.

Sąd Wojewódzki po przeprowadzeniu postępowania dowodowego przyjął, że wnioskodawczyni faktycznie stale pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców i praca

ta była jej podstawowym źródłem utrzymania, a zameldowanie u ciotki w B. miało jedynie pomóc jej w znalezieniu zatrudnienia. Rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło na podstawie art. 10 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r., Nr 4, poz. 19 ze zm.), a w dniu zwolnienia z pracy wnioskodawczyni wykazała staż ubezpieczeniowy wynoszący ponad 35 lat, co uzasadnia przyznanie świadczenia.

Rewizję organu rentowego Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku oddalił wyrokiem z dnia 10 października 1996 r., dzieląc ustalenia Sądu pierwszej instancji. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, użyty w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. zwrot "jeżeli osiągnęli do dnia rozwiązania stosunku pracy okres zatrudnienia..." odnosi się tylko do danego stosunku pracy, a nie zobowiązuje pracownika do rozwiązania innych ewentualnie stosunków pracy ani też nie zabrania nawiązania nowych.

Powyższy wyrok zaskarżył kasacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w B. i zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 10 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r., Nr 4, poz. 19 ze zm.), wniósł o zmianę wyroku w części dotyczącej przyznania wnioskodawczyni emerytury od dnia 1 marca 1996 r. i oddalenie w tej części odwołania od decyzji organu rentowego.

Zdaniem wnoszącego kasację faktycznie nie doszło do rozwiązania z Krystyną K. umowy o pracę, skoro z dniem 1 marca 1996 r. została zatrudniona przez dotychczasowego pracodawcę na czas nie określony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku sprzątaczkii pomieszczeń administracyjnych. Ten stosunek pracy ustał z dniem 9 sierpnia 1996 r. w związku z jego rozwiązaniem za porozumieniem stron z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Poprzednie więc rozwiązanie umowy o pracę z dniem 29 lutego 1996 r. było w swej istocie wypowiedzeniem zmieniającym, przyjętym przez wnioskodawczynię.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego... (Dz. U. Nr 43, poz. 189) od orzeczenia sądu drugiej instancji oddalającego po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy (po 1 lipca 1996 r. - art. 14 ustawy) rewizję lub orzekającego co do istoty sprawy przysługuje kasacja, z wyłączeniem spraw, w których według tej ustawy kasacja nie przysługuje.

Wobec daty wyroku Sądu Apelacyjnego (Sądu drugiej instancji) i charakteru sprawy (dotyczy ona ustalenia prawa do wcześniejszej emerytury) kasacja jest możliwa i przedmiotowo nie wyłączona, stosownie do art. 393 KPC.

W myśl § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy warunkiem uzyskania wcześniejszej emerytury przez pracownicę jest ustalenie, że rozwiązanie z nią umowy o pracę nastąpiło w okolicznościach określonych w art. 1 ust. 1 i 2 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r., a do dnia rozwiązania stosunku pracy osiągnęła okres zatrudnienia wynoszący

35 lat.

W toku postępowania przesłanka okresu zatrudnienia ustalona przez Sąd I instancji nie była przez organ rentowy kwestionowana, stąd przy rozpoznawaniu kasacji oceny wymaga, czy faktycznie doszło do rozwiązania z Krystyną K. umowy o pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy, czy tylko do jej przekształcenia.

Nie budzi wątpliwości, że zmniejszenie zatrudnienia z przyczyn ekonomicznych objęło większą grupę pracowników, jak świadczy pismo pracodawcy skierowane do zakładowej organizacji związkowej, przy czym kasacja nie tyle kwestionuje same okoliczności, ile fakt, że do rozwiązania umowy o pracę doszło z dniem 29 lutego 1996 r. Od dnia następnego bowiem wnioskodawczyni podjęła nowe zatrudnienie (na nowych warunkach) u tego samego pracodawcy.

Trafnie przyjmuje Sąd Apelacyjny, że nawiązanie nowego stosunku pracy, samo przez się nie zmienia okoliczności rozwiązania poprzedniego stosunku pracy, w tym zwłaszcza samego faktu rozwiązania i nie wpływa na zakres uprawnień do wcześniejszej emerytury (nie odpadły bowiem przytoczone wyżej konieczne warunki do przyznania tego świadczenia).

W wyroku z dnia 3 października 1990 r., I PR 277/90 (OSP 1991 z. 5, poz. 127) Sąd Najwyższy stwierdził, że "okoliczność, iż pracownik skutkiem swej zapobiegliwości znalazł sobie nową pracę, nie stoi na przeszkodzie ani uznaniu, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy, ani też że brak jest podstaw do uznania, iż stanowi ona wyłączny powód uzasadniający rozwiązanie stosunku pracy". Znalezione przez pracownika nowego zatrudnienia nie jest bowiem przesłanką, która pozbawiałaby go prawa do wcześniejszej emerytury.

Wszystko to trafnie ustalił Sąd Apelacyjny, stąd też brak podstaw do uwzględnienia kasacji. Rozpoznanie sprawy przez Sąd Najwyższy w granicach kasacji (art. 393¹¹ KPC) oznacza, że Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę tylko w granicach zakreślonych przez wniosek kasacji i przytoczone w niej podstawy kasacyjne (art. 393³ w związku z art. 393¹ KPC). Skoro w niniejszej sprawie - wbrew zarzutom skargi - nie doszło do naruszenia prawa materialnego, podstawa kasacyjna nie została wykazana, stąd należało orzec jak w sentencji po myśli art. 393¹² KPC.

=====